

Sygn. akt II CSK 721/15

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa A. K.
przeciwko W. Spółce Akcyjnej w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 maja 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu
z dnia 25 czerwca 2015 r., sygn. akt II Ca 53/15,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.800,-
(jeden tysiąc osiemset) zł tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwane W. S.A. z siedzibą w W. wniosło skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 25 czerwca 2015 r., oddalającego apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 10 grudnia 2014 r., którym zasądzono na rzecz powoda A. K. kwotę 73.556 zł z zastrzeżeniem, że ma ona zostać przeznaczona na zakup samochodu osobowego przystosowanego do potrzeb osoby niepełnosprawnej ruchowo.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Pozwany oparł wniosek na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., podnosząc, że w sprawie występuje szereg istotnych zagadnień prawnych, związanych ze sposobem oceny zakupu samochodu przystosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych jako wydatku koniecznego do przystosowania się do innego zawodu oraz z metodologią wyliczenia kwoty przeznaczonej na ten cel.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 - nie publ.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia

8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 - nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy bowiem postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą sprowadzać się do podstawy faktycznej rozstrzygnięcia (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 - nie publ.). Kolejnym niezbędnym elementem uzasadnienia jest wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, nie publ.), a także różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa, w tym również zajęcia przez samego skarżącego stanowiska oraz przyczyn wadliwości zaskarżonego orzeczenia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12, nie publ.). Wymagania tego nie można zastąpić sformułowaniem samego pytania (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, nie publ.) Jednocześnie zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska co do przedstawionym problemem, a w przypadku wcześniejszego rozstrzygnięcia problemu gdy zaszły okoliczności uzasadniające jego zmianę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5). Wywód przedstawiony przez pozwanego nie odpowiada powyższym wymaganiom. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wymieniono bowiem jedynie listę pytań ilustrujących wątpliwości skarżącego, bez przytoczenia odpowiedniej argumentacji jurystycznej wskazującej na wyjątkową złożoność prezentowanych problemów oraz niejednoznaczność ich oceny w orzecznictwie lub piśmiennictwie.

Ponadto pozwany przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, motywował nieuwzględnieniem przez sąd odwoławczy okoliczności, iż pojazdem, który zamierza zakupić powód poruszać się będzie również jego rodzina, a powodowi przysługuje dofinansowanie tego zakupu z PFRON. Podniósł również, że obecnie powód dysponuje samochodem, a nowy pojazd, przystosowany do potrzeb osoby niepełnosprawnej, powinien zostać zakupiony - przynajmniej częściowo - za środki pochodzące z jego sprzedaży.

Zgodnie ze stanowiskiem wielokrotnie wyrażanym przez Sąd Najwyższy przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią juretryczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia. Pozwany oparł argumentację wskazującą na występowanie oczywistej zasadności skargi na próbie przedstawienia własnej - alternatywnej wobec ustaleń sądu - oceny okoliczności faktycznych sprawy i ich wpływu na wykładnię art. 444 § 1 w zw. z art. 361 k.c. Na mocy zaś art. 398³ § 3 k.p.c. Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów dokonanymi przez sądy *meriti*.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. a *contario* odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, zaś o kosztach postępowania

db